

# • FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 15.

Lýsingaprisur fyri petittreglu: 30 oyr. á forsiðuni,  
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst  
avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 10. apríl 1934.

Kostar kr. 1,50 fjóðringsárið + Porto. Blaðið  
verður bílagt á posthúsum, brevsaðvarnstøðum  
og skrivstovum. Telt. 143.

8. árg.

## Mótmæli.

Harra blaðstjóri!

Tó at tað er mærl hart ímóti  
at mótmæla tygum, má eg  
biða um pláss í »F. S.-D.» fyri  
fylgjandi reglum:

Í nr. 13 av hesum blaði skrivar  
blaðstjórinn um »Tolnii» og »Ellis-  
rentulógina».

Viðvíkjandi tí fyrru greinini  
er at siga, at hr. Óli Poulsen  
var her í Suduroy, og her eins  
og aðrastæði nevndi hann ley  
tøl, sum fiskimenn hava tapt av  
teim kringumstøðum, at kram-  
búðirnar, har peningur teirra  
hefur staðið, eru farnar á húsa-  
gang.

Hesi tøl vóru ógvuliga stór, og  
skiljandi var fyrri óll hugsandi  
menniskju, at hesi tap stávaðu  
ikkí einans frá teim ársvinnum,  
ið fiskimenn høvdu haft eitt ár  
— tað seinasta árið. Allir fiski-  
menn víta, hvussu vorðið er við  
at fáa sín pening. Reiðarin hevur  
ongan pening, og tessvegna má  
fiskimaðurin biða eftir peningi  
— eitt ár — tvey ár — trý ár  
— og longri tíð. Skal fiskimaður  
fáa sín pening, má hann fara til  
saksfora og stevna reiðararum,  
tí annars fæst eingin peningur.  
Her er ikki talað um allar reið-  
arar.

Blaðstjórinn av »F. S.-D.» sigur  
at »Føroyingar máttu verið so  
illa royndir av hesum: at seta  
pening inn í handlar, at ein ikki  
kann eymka teir, um tað gongur  
galið». Her fer blaðstjóri okkara  
ógvuliga skeivur.

At Óli Poulsen ferðaðist um  
landið við lygmansboðum, tað  
fái eg ikki meg at trúgva. Lat  
afturhaldsbloðini trúgva tí —  
men »Føroya Social-Demokrat»  
hevur ikki heimild at trúgva slík-  
um — má ikki trúgva hesum.  
Tað síðsta orðið er ikki enn sagt  
hesum máli viðvíkjandi.

Um ellisrentulógina skriva  
tygum harra blaðstjóri, soleiðis:  
»Fyri tað annað standa okkara  
kommunur nú og víta hvorki út  
ella inn, hvat teir skulu gera, tí  
teir eru so illa fyrrikomnar, at  
teir ikki hava ráð til at lata henda  
styrk, so lítil hann er. Hvussu  
hevið so verið vorðið, um okkara  
lóg setti ellisstyrkin eins  
høgan og danska lógin setir? —  
Ja, her er ikki væl vorðið».

Hví siga tygum ikki, hr. blað-  
stjóri, at uppskot okkara var,  
at lógtíngið skuldi hjálpa kom-  
munninum at rinda ellisrentuna?

Uppskotið var soleiðis: stat-  
urin letur  $\frac{3}{4}$  meðan hin eini  
fjórðingurin verður rindaður av  
kommuni og lógtínginum,  $\frac{1}{4}$   
frá hvørjum. Tá afturhaldsmenn  
høvdu kryplað ellisrentulógina  
til tað missfostur, sum hon nú  
er, tá tóku okkara tingmenn

teirra uppskot aftur. Eg hugsí,  
at Dam helt fast við uppskotið,  
meðan M. S. Viðstein vildi ikki  
greiða atkvøðu fyri nokrum  
uppskoti, tí hann vildi ikki  
standa sum guðpápi at einum  
slíkum misstrivningi, sum ellis-  
rentulógin nú er vorðin.

Lógtíngið má syrgja sær fyrri  
inntøkum og styðja neyðturvulig  
mál. Ellisrentulógin má broyt-  
ast, havnir mega gerast, akvegir  
leggjast o. s. fr. Her má lógtíngið  
ganga á odda og veita  
stundring. Vit velja ikki 20 lógtíngsmenn  
til tess, at teir skulu  
sita norðuri í Havn og dýkja  
skatt niður á tær føroysku kom-  
munnurnar. Nei, tað skulu teir  
góðu menn verða snýttir av.  
Teir mega ganga tær inntøku-  
leiðir, sum javnaðarmenn hava  
ávisst, og taka inntøkur gjøgnum  
landsbandið við ymskum vor-  
um. Um landsbandilið skrivi eg  
í eini aðrari grein, so eg skal  
ikkí roða meir um hann á  
hesum sinni.

Yvirkotið av landsbandlinum  
verður ívalleysa stórt til teir út-  
reiðslur, sum lórvast í okkara  
líla landi.

Eg vil enda við at siga, at tey  
gomlu fólkini kunna ikki líða  
fyri tað, at lógtíngið ikki vil  
ganga tær inntøkuleiðir, sum  
javnaðarmenn hava ávisst.

J. H. Danbjørg.

Sjálvandi loyva vit hesi grein  
innivist í blaðnum, tí vit eru  
ikkí so stórir í okkum sjálvum,  
at vit halda okkara yrki vera  
lýtaleyst. Men vit duga tíverri  
ikkí at siggja, at vit hava mis-  
sagt okkum í tí, vit skrivaðu í  
okkara tveimum greinum um  
tolnii og ellisrentuna. Tað er  
okkum tí ikki væl fatandi, at  
ein socialdemokrat, sum vil  
hava sannleikan fram, kosta  
hvat kosta vil, finnist at tí, at  
vit krevja hann í okkara grein  
um tolnei. — Vit hava her ikki  
kravt annað enn, at hesi tøl  
skulu prógvast — standist so  
av, hvat ið má!

Tað er ikki nóg mikið, at ein  
maður fer út at »agitera», hann  
má og skal hava góðar grundir  
fyri øllum, hann sigur, hann  
má vera førur fyri at prógva  
tað, hann setur fram. — Tað  
er ein galin leið, at menn verða  
sendir út úttan at vera búvir  
til teirra yrki, tað oyðleggur  
partíðið, og vit mugu sleppa  
okkum av við tilfíkt arbeiði.  
Men kann maðurin leggja síni  
»bevis» fram og klárt prógva,  
at tað, hann sigur, er rætt, so  
vilja vit á hvønn hátt styðja  
hann.

Vit hava, sum sagt, kravt  
prógv, »bevis», og tí kravi ganga

## • FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

Blaðstýrarin (H. M. Jacobsen) telefon nr. 51.  
Prentsmiðjan (B. Z. Jensen) telefon nr. 143.

vit ikki frá; ein og hvør, ið vil  
skilja okkum, vil geva okkum  
rætt.

Harra Óli Poulsen hevur ta  
skyldu at koma fram og skriv-  
liga, so øll kunnu siggja og lesa  
tað, geva okkum tað prógv, vit  
og mong við okkum hava biðið  
um. Vit hava ikki sagt, at Óli  
Poulsen hevur borið lygmansboð,  
langt frá tí; vit víta, at hann  
hevur fingið tolini frá øðrum  
manni, men vit vilja hava hann  
at »leggja kortini á borðið», tað  
er neyðturvuligt fyri allar partar.

Harra Danbjørg sigur, at nóg  
av hesum nevnda peningi hevur  
staðið inni hjá reiðararum, tí  
at fiskimenninir ikki hava verið  
førir fyri at fáa hann út frá  
teimum úttan saksforarhjálp.  
Hvørjum hava so hesir neyðar  
menn livað av hesi ár, tá teir  
ongan pening hava fingið, men  
verið noyðdir at latið alt standa  
inni? Hetta krevur nærri frá-  
greiðing. Hava teir verið noyðdir  
at svolta, av tí at pengarnir stóðu  
inni hjá reiðararum, samstundis  
sum fiskimenninir hava frábytt-  
rætt og teir gjøgnum »Føroya  
fiskimannafelag» hava kunnað  
fingið teirra psning — í hvussu  
er áður 2 ár eru farin, oftast um  
eitt hálvt ár? —

Hvat vit hava heimild at trúgva  
— ja, tað er ikki altíð lætt at  
siga, og vit siga ikki og hava  
ikkí sagt nakað um, at vit trúgva  
at Óli Poulsen er farið landið  
árun við lygmansboðum, vit  
hava ikki høyrð hann tala, men  
bert lisið eitt upprit av talu hans  
á Tvoroyri. Men vit hava fyri  
okkara egnu skuld kravt, at  
prógvast verið sannleikin viðvík-  
andi hesi vælsignaðu tøl. Tað er  
spinnandi galið, um vit meina  
okkum at vera á rættari leið, tá  
vit káva útyvir ístaðin fyri at  
fáa hetta klárt og greitt upp á  
borðið.

Lat okkum verða varnar við  
hvat vit gera sum partí! Óllagi-  
tasjón er ikki góð og allir per-  
sónar eru ikki góðir — tað er  
galdandi fyri okkum øll! Og lat  
hesi orð standa til slutt: Vit eru  
bognir fyri, at partíðið er við at  
koma út har vit ikki grynna —  
ænsið tykkum.

Viðvíkjandi ellisrentulógina  
kunnu vit ikki á hesum sinni  
siga annað enn tað longu er sagt.  
— At okkara lógtíng stendur,  
sum tað stendur, hava Føroy-  
ingar ábyrgdina fyri, og teir  
vístu, hvat teir menn, sum teir

valdu, høvdu at lýða, áður teir  
fóru á val, og áður teir útvaldu  
sær teir til sínar álitismenn. —  
Føroyingar hava valt, teim  
liggur ábyrgdin á, og »tá barnið  
fær vilja sín, grætur tað ikki».

Ellisrentulógin er ikki góð,  
men, trúgvio okkum, mong  
gomul úti á bygd eru glað við  
tann peningastyrkin. Lat okkum  
duga at tíga onkumtíð, tá tagt  
eigur at verða, og ikki rópa upp  
og geva ílt av okkum í tíð og  
ótið. —

Blaðst.

## Hví fer harra J. H. Danbjørg yvir um áanna..!

Harra blaðstjóri!

Gerio so væl at hýsa mær  
hesum fáu reglum.

Eg siggi í »F. Socialdemokrat»  
nr. 14 at harra J. H. D. fram-  
vegis nýtir orðaskiftið framman-  
undan seinasta fólkatingsvali sum  
keldu fyri sínum blaðgreinum,  
og grundar teir upp á meiri og  
minni einkisigandi spurningar,  
sum tá komu fram.

Eg má viðganga, at eg onga-  
tíð legði víðari dent uppá Sam-  
uelsen valtos; men eg kann  
hóma, at hann royndi »at leggja  
fót» fyri meg við harra S. P. úr  
Konoy. Fyri at harra J. H. D.  
kann fá spurning sín greiddan,  
kundi tað kanska hjálpt honum  
at leita aftur til valuppróp S. P.  
úr Konoy.

Annars tykist tað loðið, at ein  
framstandandi javnaðarmaður  
sum harra J. H. Danbjørg ikki  
skal víta av øðrum framstand-  
andi javnaðarmönnum, og merk-  
iliga er tað, at hann vil hava  
ein sjálvstýrsmann at greiða  
hesa flokka. Hví setur hann ikki  
spurningin beinleiðis fram fyri  
harra S. P. úr Konoy, sum  
hvorki hevur lunguband ella  
»pennaband»? At koma til mín,  
er at fara »yvir um áanna...»  
Tað má harra J. H. Danbjørg  
væl kunna skilja.

Jóhan Kallsø.

## Av grundum,

sum vit ikki vóru harrar yvir,  
kemur grein frá Magnús Skæling  
ikkí fyrr enn í næsta blað. Hann  
biðist fyrigeva okkum.

Blaðstj.

## KVØLD- SKÚLIN

Aftur í ár høvdu vit høvi til  
at siggja alt, ið býins ungdomur  
hevur fingið á skaffi í vetur, í  
kvøldskúlanum hjá P. Poulsen.

Stuttligt er at siggja hvussu  
nóg, ið ungdomur við hug til  
arbeiði og við konum leiðbein-  
ing kann útrætta. — Her var  
nóg ymiskt at siggja t. d. stovu-  
borð, talvborð, stólar, kurvar o.  
s. fr. alt sera vakurt og snotu-  
ligt.

Hesin ungdomsskúli verður  
kanska at mota trupulleika á  
ymiskan hátt; men synd hevði  
tað verið fyri Havnina um skúlin  
varð niðurlagdur. Allir royna  
at finna okkurt, ið kann samla  
ungdomin, soleiðis at hann ikki  
nýtir alla sína frítíð til fjas.  
Her er endiliga nakað, ið vísir  
seg at bata, tí eiga vit av øllum  
alvi at fremja hetta verk.

Er skúlin ov dýrur at halda,  
dýrari verður fyri Føroya fólk  
at missa tað ávirkan hann hevur  
á ungdom okkara. W.

## Meddelelse fra Amtet.

Danmarks Repræsentation i  
Island har oplyst, at den ofte  
modtager Forespørgsler fra fær-  
øske Fiskere, der midlertidig op-  
holder sig i Island, angaaende  
Erlæggelse af Kommuneskat og  
har sendt Amtet følgende Op-  
lysninger, som mulig har Inter-  
esse for Bladets Læsere:

Enhver, der har hjemme uden-  
for Island, men driver Erhverv  
eller arbejder i en islandsk  
Kommune (Rep eller Købstad)  
skal betale Erhvervsskat og skal  
sende Kommunalbestyrelsen  
Redegørelse over sine Indtægter  
og Oversigter over sine Ejendele  
i Erhvervskommunen.

Skattepligten omfatter:

1. De, der i Skatteaaret har  
veret Somænd paa Skibe, der  
er registreret i Island eller  
udsendt derfra 3 Maaneder  
af Skatteaaret eller derover,  
eller har haft Beskæftigelse  
der eller opholdt sig der i  
et Tidsrum af mindst 3  
Maaneder.
2. De, der driver Erhverv i  
Island eller paa Søterritoret  
i Skatteaaret, saasom Handel,  
Fiskeri, eller driver Lakse-  
fiskeri som Næringsvej, eller  
har Lakselve til Leje, Brugs-  
ret af Jord, besidder der  
indtægtsgivende Ejendom  
o. s. v.
3. Udenlandske Forsikrings-  
selskaber.

Erhvervsministeriet er bemyn-  
diget til at fritage for Betaling  
af Kommuneskat Bjergnings-  
virksomhed til Søs, drevet af  
Enkeltpersoner eller Selskaber.

Skatten paalægges kun det Er-  
hverv den paagældende har i  
Island. Ringberg.